

ARKIV- TILL NYTTA OCH NÖJE

FALK KONFERENS I SUNDSVALL 2023

Av: Jim Hedlund, Riksarkivet i Östersund & Mia Fahlgren, Föreningsarkivet i Jämtlands län

”Arkivet i Östersund”

 FÖRENINGSSARKIVET
i Jämtlands län

 Riksarkivet
Landsarkivet i Östersund

ARKIV =
DAMMIGA,
TRÖTTSAMMA
OCH
TRÅÅÅKIGA...?!
1

... eller ett hus med information, minnen och berättelser!

ai förenade
görande
leda till en
som tagit sig
andlig själiskt
för egen räcka
nägra lekas
vänta sig med
å ha vägat
vare och dras
chit. Vi hava
ta du samling
kärvt lika vär

Kvinnornas medborgarrätt.

Det stora måltäverket, den guda staten, skall skapas av mannen, då han på allvar tar kvinnan till sin hjälpare. *Selma Lagerlöf.*

Kvinnornas strid för medborgarrätt är ett led i mänsklighetens stora strävan efter rätt och frihet för alla. Vad kvinnorna kräva är medverkan och medansvar i allt lands angelägenheter och öden. Detta krav har blivit starkare och mera berättigat i samma mån som utvecklingen tvingat kvinnorna ut i samhällslivet, ut på arbetsmarknaden, och samhället trängt sig in på kvinnornas stora verksamhetsområde — hemmet. Det är således både för att kunna skydda hemmet och för att kunna tillvarata sina egna intressen i kampen för tillvaron, som kvinnorna fordra samma medborgarrätt som männen. Ty utan samverkan av alla medborgare, kvinnor såväl som män, kan fosterlandet aldrig bli det stora hem, som värdat sig om alla sina barn.

Ute i världen.

En av Nordamerikas Förening Stater, Wyoming, tillkommer äran av att först bland alla land i världen ha givit kvinnorna medborgarrätt (1869). Men det egentliga föregångslandet har dock Australien varit. Där infördes kvinnans politiska rösträtt på Nya Zeeland 1893. Sedan har stat efter stat följt dess föredöme, och från 1908 kan kvinnorna i alla denna världslösa minnare jämlikas i medborgarliga rättigheter. Samtidigt har kvinnorörelsen erövrat den ena efter den andra av Nordamerikas Förening Stater. Den är nu genomförd i nio av dessa stater och i ej mindre än tre skedde detta under 1912. Av Europas länder ha ännu blott två givit kvinnorna rösträtt, nämligen Finland och Norge. I Danmark

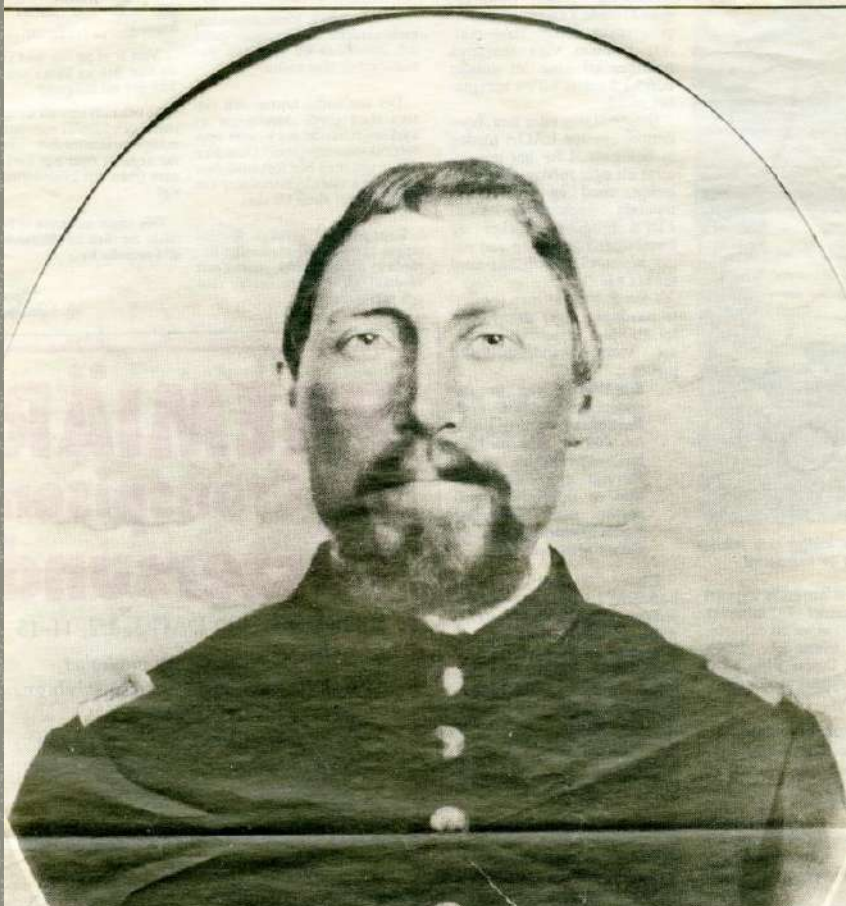

VAD BERÄTTAR EN KANON?

har goda kläder och proviant ja vi behöves hvarken
en mer gulletta das tillitls vi har ej då mycket förskott
än ty vi vort at en krigssman för prane på sin diet
för en ass i armin i Minnesota den 15 oktober och
er det på en fästning i 5 veckor sedan reste vi
till kartauck på fyra dagar och tillgaffade en flod
ej på omkring 1000 eng mil öfverallt hvar som
vi kom till kommit med hvar sin bag och vi följde
indians samt både mat och koffe var förordigt för
vi man hvar man kom ja at vi utdrag för öfverallt
mittid på hela vägen och epis ingen kunde öffe på
15 minuter i Morrist kommer vi at rest kanchända
ingre i fäster för at hvarka en jernvägs station
tyg har nu ej vidare at beröta för denna gangen
vi minna fördringad hvar dag till minne till
vi kom från at denna gång har at på en af delning
100000 och i St Paul of St Dayton 30000
af Russia i swaga 180000
kommer jag ej mera igen till minneste ja kan besk Beng
färdta den hem som har på den Adressen är
Mr Olof Liljgren Stillwater (Washington) Co Minn
North America (in Care of John D Smith)
Insättning fördringade at hvarka en rest en en fördringade

OLOFS BREV HEM FRÅN AMERIKA

SYFTE OCH MÅL MED ARKIVPEDAGOGIKEN & VÅRT ARBETE - UTGÅNGSPUNKTER:

1) ARKIV
- TILL FÖR ATT
ANVÄNDAS!

2) FÖRMEDLANDE LÄNK;
- ARKIVPEDAGOG OCH
ARKIVPEDAGOGIK

3) ARKIVET
- EN MÖTESPLATS
FÖR NYTTA OCH
NÖJE!

En plats för alla

- Lika naturligt som ett bibliotek!
- Alla-ska känna sig välkomna till Arkivet!
- Tryggt och lustfyllt möte!
- Miljön som pedagogisk resurs.
- Relevant, intressant och kunna användas som en demokratisk resurs för alla!

OLIKA MÅLGRUPPER
- ETT LIVSLÅNGT LÄRANDE
OM OCH GENOM ARKIV!

BARN OCH UNGA - LUST, KUNSKAP OCH FÖRSTÅELSE

- Skolprogram på plats, skolbesök eller digitalt

Arkivintroduktioner

Olika teman

Kultur- och stadsvandringar

Läslist - en bok i centrum

Skattjakter

- Webbplatser för skolan

Arkivochlarande.se

Motkallorna.se

- Lovaktivitet på Arkivet

- Lärarfortbildningar

ETT EXEMPEL- ATT FORSKA OM SIN HEMBYGD

Lörd. d. 30 Mars. På af-
tonen kom Olga och
Anhild till mig. Då
gick vi ut. Efter en stund
mötte vi Ingrid. Då ko-
mme Anhild för 5 öre
mjölkleggsar. Sedan gick
gick vi ut och gick igen.
Då gick Anhild in för
för storfikon och kaffe
mellan i boden åt oss.

SENIORER

- UPPLEVELSER, STIMULANS OCH SOCIAL SAMVARO

På plats, i samverkan, på mötesplatser ute i länet eller digitalt:

- AfterWorkföreläsningar
- Föredrag
- Kurser
- Minnescafé
- Arkivcafé
- Temakvällar
- Avskriftsgrupper

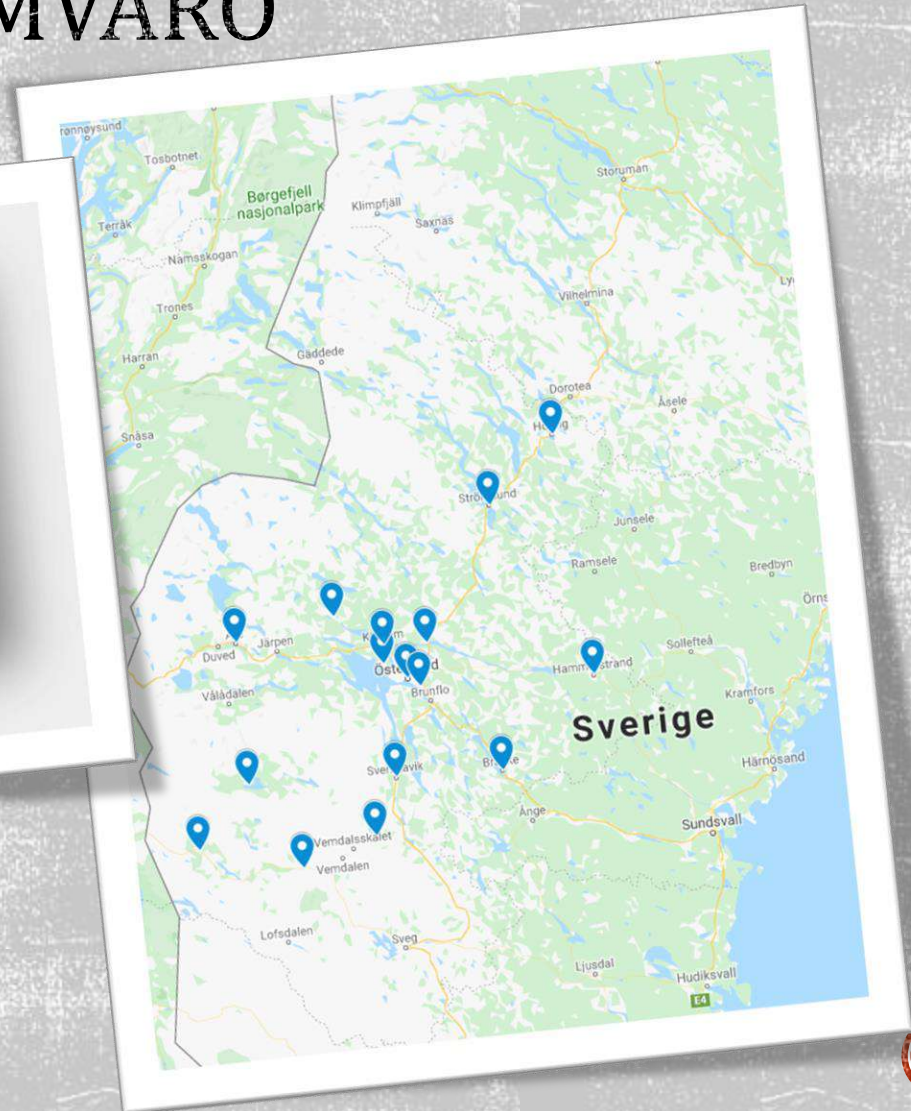

MÖTESPLATSER I LÄNET - DIGITALA SÄNDNINGAR & SOCIAL SAMVARO

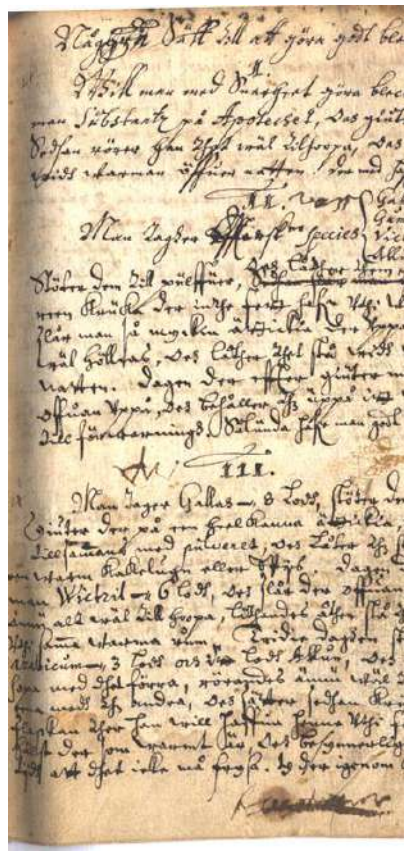
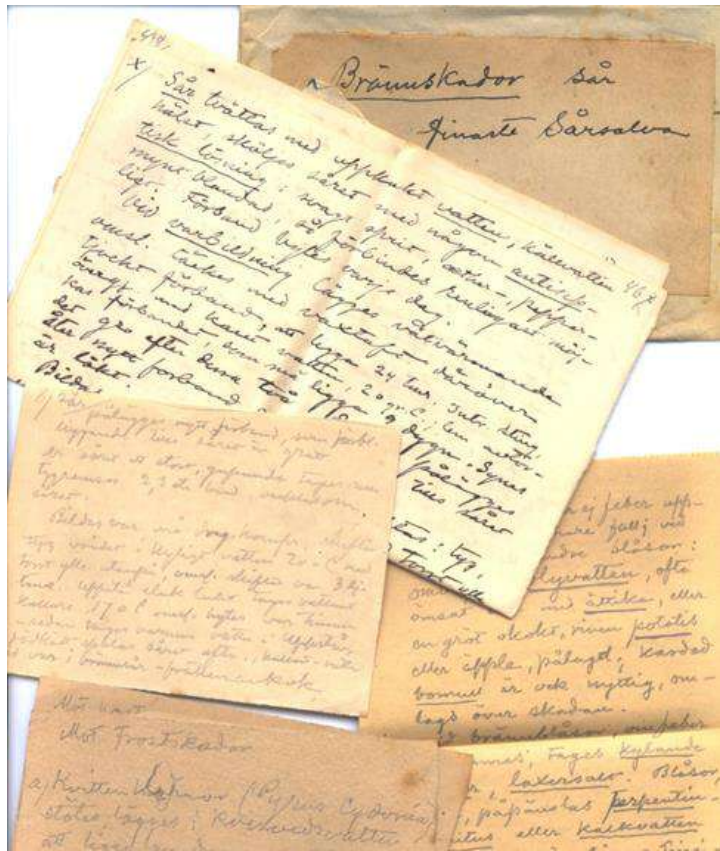

EX. MINNESCAFÉER -KOMMER DU IHÅG..?

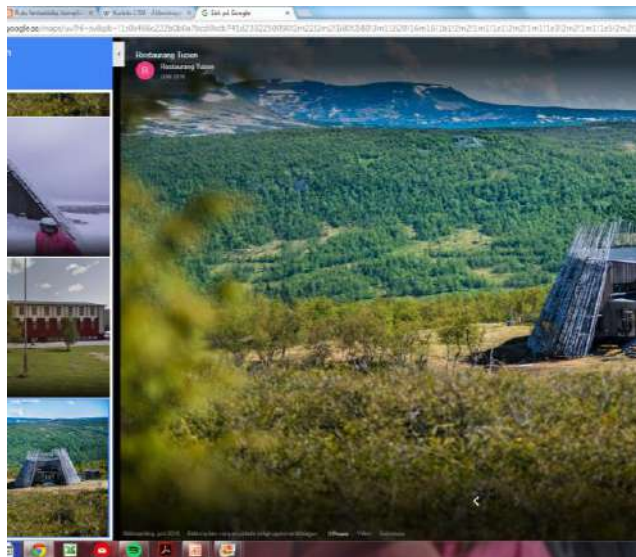
KULTURARV SOM INSPIRATION & RESURS TILL REGIONAL UTVECKLING & KREATIVA NÄRINGAR

Jällnä

Est. 1882

CENTRALT
-ATT FÅNGA
PLATSEN
OCH
MÄNNISKAN

ANDRA VUXENGRUPPER & PROJEKT

EX. STADSVANDRING
-HÄR I SAMARBETE
MED
TEATERVERKSTAN

TRIAKEL OCH SKILLINGTRYCKEN - EN DEL AV KULTURKRAFTEN

ARKIVPODDEN

- EN CORONAIÐÉ SOM SATTE SIG

Arkivpodden
– dokumenten berättar

ARKIVETS "ATT TÄNKA PÅ"

- Programpunkter som berör, ett brett utbud och där det finns kopplingar till många platser och olika människor!
- Rubriksättningen – en viktig detalj...
- Lyssna in önskemål från besökare
- Att besökarna själva har möjlighet att vara delaktiga
- Håll det folkligt- inte för akademiskt

SAMMANFATTNING

- Arkivpedagogiken är länken mellan arkiven och besökare
- Målgruppen och syftet styr innehåll och upplägg
- Utbud och metod kan se väldigt olika ut- finns inget rätt eller fel
- Arkiven är en skatt till både nytta och nöje och blir vad vi gör dem till!

TACK!

KONTAKT:

JIM.HEDLUND@RIKSARKIVET.SE

MIA.FAHLGREN@FAJ.SE

